

**Vprašanje za ustni odgovor O-000017/2021
za Komisijo**

Člen 136 Poslovnika

**Lucia Āuriš Nicholsonov, Rosa Estars Ferragut, Pierfrancesco Majorino, Jordi Caas,
Stefania Zambelli, Katrin Langensiepen, José Gusmo**
v imenu Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

Zadeva: Avtizem in vključujoče zaposlovanje

Avtizem je kompleksna vrsta invalidnosti, ki traja vse življenje, vsak prizadeti posameznik pa jo doživlja drugače. Ocenjuje se, da ima v Evropi pet milijonov ljudi motnjo avtističnega spektra¹. Osebe z avtizmom se ne glede na potrebe po podpori soočajo z visoko stopnjo diskriminacije na vseh življenjskih področjih, vključno z izobraževanjem in poklicnim usposabljanjem. Zaradi tega dosegajo tudi slabe rezultate na področju zaposlovanja. Med brezposelnimi je nesorazmerno veliko oseb z avtizmom, tudi takšnih z nadpovprečno stopnjo izobrazbe². Njihova stopnja zaposlenosti je nižja od 10 %³, kar je precej pod 47-odstotno stopnjo zaposlenosti invalidov in 72-odstotno stopnjo zaposlenosti neinvalidnih oseb. Pogosto so podzaposleni, delajo z negotovo in/ali kratkotrajno zaposlitvijo za zelo nizko plao, pogosto v zavodih ali v okolju za invalide, izpostavljeni pa so velikemu tveganju revine in socialne izključenosti. Med pandemijo je tudi manj priložnosti za izobraževanje in zaposlovanje, predvsem zaradi osipa, odpuanja in začasne ukinitve podpornih storitev in na dokazih temelječih ukrepov. Glede na njihovo pravico do polnega in enakopravnega sodelovanja v družbi ter ob upoštevanju nove strategije o invalidnosti⁴, direktive o enakosti pri zaposlovanju⁵, akcijskega načrta v okviru evropskega stebra socialnih pravic, ciljev OZN za trajnostni razvoj in Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov želi Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve od Komisije dobiti odgovore na naslednja vprašanja:

1. Kako namerava Komisija izbolšati možnosti za osebni razvoj in rezultate na področju zaposlovanja avtističnih oseb, zlasti ko gre za zacito v pravnih okvirih, ki se nanašajo na socialno varnost, delovne pogoje, minimalno plačo in nediskriminacijo v institucijah, individualizirano in specializirano podporo na področju izobraževanja in usposabljanja ter pri prehodu iz teh dejavnosti v zaposlitev; individualizirane pristope k opredeljevanju potreb in izbolšanju zaposljivosti (tudi s spremenjenimi postopki zaposlovanja in tečaji za usposabljanje delodajalcev, ki temeljijo na dokazih), da bi zagotovili kakovostno in vključujočo zaposlitev z enakim plačilom, kot ga prejemajo neinvalidne osebe, pa tudi primerno nastanitvev; uporabo podporne tehnologije; in uporabo sredstev EU v zvezi s tem?

¹ Po ocenah razširjenosti gre pri 1 od 100 primerov za avtistično motnjo, glej Elsabbagh, M. et al., »Global Prevalence of Autism and Other Pervasive Developmental Disorders (Svetovna razširjenost avtizma in drugih trajnih razvojnih motenj)«, *Autism Research*, zvezek 5, št. 3, 2012; Fombonne, E. et al., »Prevalence of Autism Spectrum Disorders in a Total Population Sample (Razširjenost motenj avtističnega spektra v vzorcu celotne populacije)«, *The American Journal of Psychiatry*, zvezek 168, št. 9, 2011; Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network »Prevalence of Autism Spectrum Disorders – Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network (Mrea za spremljanje avtistinih in razvojnih motenj, Razirjenost motenj avtistinega spektra – Mrea za spremljanje avtistinih in razvojnih motenj), 14 lokacij, Zdruene drave Amerike, 2008, *Morbidity and Mortality Weekly Report: Surveillance Summaries*, zvezek 61, št. 3, 2012; Mattila et al 2011; Saemundsen, E. et al., »Prevalence of autism spectrum disorders in an Icelandic birth cohort' (Razirjenost motenj avtistinega spektra v kohorti novorojencev na Islandiji)«, *BMJ Open*, 2013; Baird, G. et al., »IQ in children with autism spectrum disorders: data from the Special needs and Autism Project (SNAP) (IQ otrok z motnjami avtistinega spektra: podatki v okviru projekta SNAP (Special needs and Autism Project))«, *Psychological Medicine*, zvezek 41, št. 3, 2011.

² Riedel, A. et al., »Well Educated Unemployed – On Education, Employment and Comorbidities in Adults with High-Functioning Autism Spectrum Disorders in Germany (Brezposelni z dobro izobrazbo – o izobraževanju, zaposlovanju in komorbidnostih pri odraslih z visoko funkcionalnimi motnjami avtističnega spektra v Nemčiji)«, *Psychiatrische Praxis*, zvezek 43, št. 1, 2016.

³ Predstavitev organizacije Autism-Europe v Odboru Evropskega parlamenta za zaposlovanje in socialne zadeve z dne 5. novembra 2019 je na tej povezavi: https://www.autismeurope.org/wp-content/uploads/2019/11/presentation_employment_autism_final2.pptx.pdf

⁴ Strategija za pravice invalidov 2021–2030 (COM(2021)0101).

⁵ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

2. Kako bo Komisija konkretno izboljšala in zagotovila zbiranje in spremljanje kakovostnih razčlenjenih podatkov o stanju na področju zaposlovanja avtističnih oseb, vključno s tistimi, ki imajo pridružene zdravstvene težave in druge oblike invalidnosti, pa tudi tistimi, ki so zaposleni v zavodih in okolju za invalide?

3. Katere konkretne ukrepe predlaga Komisija, da bi upoštevala kakovost življenja, raznolikost položaja in potreb oseb z motnjo avtističnega spektra, pa tudi učinke pandemije in presečne diskriminacije, s katerimi se med drugim soočajo na področju izobraževanja, bivališč, zaposlovanja, socialne zaščite in vključevanja, ter zagotovila, da bodo države članice pri izvajanju strategije EU o invalidnosti obravnavale posebne potrebe teh oseb?

Vloženo: 17.3.2021

Rok za odgovor: 18.6.2021